

Language consultations: electronic database

<https://valodaskonsultacijas.lv/en/questions/1089>

Question

Vai vārds **estrāde** nav padomju laika palieka? Kā mūsdienās saukt vietu kultūras pasākumu organizēšanai?

Answer

No vārda **estrāde** nav iemesla vairīties.

Vārds *estrāde* ir aizguvums no franču valodas vārda *estrade* ar nozīmi '(dēļu) paaugstinājums'. Aizguvums sastopams arī vācu (*Estrade*) un krievu valodā (*эстрада*), kuras veicinājušas vārda ienākšanu latviešu valodā, lai apzīmētu paaugstinājumu, kur uzstājas mākslinieki. Latviešu *periodikā* vārds *estrāde* atrodams jau vismaz kopš 19. gadsimta 70. gadiem. Tas lietots vairākos rakstos, piemēram, par Igauniju otrajiem vispārīgajiem mūzikas un dziedāšanas svētkiem 1879. gadā Tērbatā vai par Latviešu otrajiem dziedāšanas svētkiem 1880. gadā, kur bija uzcelta svētku celtnē ar estrādi tagadējā Jēkaba laukumā. Pirmo vispārīgo latviešu dziedāšanas svētku estrādi Ķeizardārzā piemin Vilis Daudziņš grāmatā „Pirmie latviešu dziedāšanas svētki bildēs”.

Estrādes pieminētas arī literatūrā jau kopš 19. gadsimta beigām, piemēram, Andreja Upīša romānā „Sieviete” (1910), Augusta Deglava „Zeltenīte” (1896), Raiņa dienasgrāmatās, Mirdzas Bendrupes prozā un citur. (Sk. [Nacionālā korpusu kolekcija](#).) Vairākas estrādes celtas arī Latvijā starpkaru periodā, piemēram, Mellužu estrāde (1930), Durbes estrāde Tukumā (19. gs. 20. gados) un citas.

Mežaparka Lielā estrāde tika uzbūvēta 1955. gadā, un kopš tā brīža tajā notiek Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki. Iespējams, estrādes uzbūvēšanas laiks liek domāt, ka tā saistāma ar padomju propagandu, taču tā nav tiesa: lielākas un mazākas estrādes ir pastāvējušas jau krietni iepriekš.

Vēl viens iemesls, kas varētu likt saistīt vārdu *estrāde* ar padomju laikiem, ir vārdu savienojums *estrādes mūzika* – ar šo jēdzienu PSRS 20. gadsimtā tika apzīmēta gandrīz visa populārā mūzika.

Tātad no vārda *estrāde* lietojuma, lai apzīmētu paaugstinājumu, skatuvi, nav iemesla vairīties, jo tas nav ieviests padomju laikā, bet ir pazīstams jau kopš pašiem pirmajiem dziedāšanas svētkiem

Sources

[Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: estrāde](#)

Daudziņš, V. *Pirmie latviešu dziedāšanas svētki bildēs*. Rīga : Neputns, 2023, 106. lpp.

[Vāvere, K. Estrādes mūzika. *Nacionālā enciklopēdija*](#)

Logina, S., Pēča, K., Pūtele, I., Zilgalve, E. Valodas konsultācijas. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. Populārzinātnisku rakstu krājums. Nr. 19. Atb. red. V. Šaudiņa. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2024, 212.–213. lpp.

